

2303 4

VERSLAG

De vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht, in wier handen dit wetsontwerp is gesteld, kan er zich mede verenigen, dat de mogelijkheid van preventieve hechtenis wordt uitgebreid tot de drie misdrijven, welke in het enige artikel van het ontwerp genoemd worden.

Het heeft echter haar aandacht getrokken, dat de Minister in de derde alinea van de Memorie van Toelichting, waar hij de wenselijkheid van de uitbreiding tot het misdrijf van artikel 251*bis* van het Wetboek van Strafrecht bespreekt, de uitdrukking „een scherpe en snelle repressie” gebruikt. Deze uitdrukking wekt de — ongetwijfeld onjuiste — indruk, dat de Minister de preventieve hechtenis wil bezigen als een straf, welke dan het voordeel heeft, dat zij onmiddellijk op de daad volgt. Preventieve hechtenis mag echter niet anders zijn dan een middel ter voorkoming van vlucht van de dader, van herhaling van het misdrijf of van bemoeilijking van het onderzoek. Zolang de hechtenis nog preventief is, moet men er van uitgaan, dat verdachtes schuld niet vaststaat, en kan er dus van straf ook nog geen sprake zijn. Het is wel van belang dit nog eens vast te leggen, omdat in de praktijk niet zelden de opvatting heerst (bewust of onbewust), dat de verdachte, die in voorlopige hechtenis wordt genomen, op die manier vast een deel van de hem vermoedelijk toch wel toekomende straf reeds beet heeft.

Voorts kan de commissie niet nalaten er op te wijzen, dat in de praktijk de preventieve hechtenis in de gevallen, waarin de wet haar toelaat, min of meer automatisch wordt toegepast. De vraag, of er tegen een verdachte ernstige bezwaren bestaan en of er uit bepaalde omstandigheden blijkt van gevaar voor vlucht of van een gewichtige reden van maatschappelijke veiligheid, wordt in vele gevallen, naar de commissie meent, niet met zoveel ernst als nodig ware onder de ogen gezien. Zou men inderdaad van geval tot geval zorgvuldig nagaan, of er reden is tot het toepassen van voorlopige hechtenis, dan zou men met het toestaan van de mogelijkheid van zulke hechtenis royaler kunnen zijn dan thans.

Eindelijk wil de commissie er de aandacht op vestigen, dat de Huizen van Bewaring de laatste jaren doorgaans overbezet zijn. Ook dit moet een reden zijn om met de toepassing van voorlopige hechtenis zuinig om te gaan en haar te beperken tot die gevallen, waarin ze werkelijk nodig is ter bescherming van de maatschappij.

Dit alles neemt echter niet weg, dat de commissie, zoals hierboven reeds medegedeeld werd, de misdrijven, welke in het ontwerp genoemd worden, ernstig genoeg acht om de mogelijkheid van voorlopige hechtenis ter zake daarvan open te stellen.

Vertrouwende, dat de Regering bereid zal zijn het bovenstaande vóór de aanvang van de openbare behandeling van het wetsontwerp schriftelijk te beantwoorden, is de commissie van oordeel, dat daarmee die behandeling voldoende zal zijn voorbereid.

Aldus vastgesteld 30 October 1951.

TERPSTRA
DONKER
BACHG
ROOLVINK
WTTEWAALL VAN STOETWEGEN
1)
STOKVIS.

1) Het lid der commissie mejuffrouw Tendeloo heeft wegens ongesteldheid niet aan de vaststelling van dit Verslag kunnen deelnemen.

2303 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG
(Ingezonden 20 November 1951)

Het stemt de ondergetekende tot voldoening, dat de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht zich met de voorgestelde uitbreiding van de mogelijkheid van preventieve hechtenis kan verenigen.

Uit de opmerking in de Memorie van Toelichting, dat ten aanzien van het misdrijf, omschreven in artikel 251*bis*, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, een snelle en scherpe repressie aangewezen is, mag niet worden afgeleid, dat de ondergetekende de preventieve hechtenis zou willen zien gebezigd als „een straf, welke dan het voordeel zou hebben, dat zij onmiddellijk op de daad volgt”. Met de bovenbedoelde woorden heeft hij tot uitdrukking willen brengen, dat het desbetreffende misdrijf, hoewel daarop een lichtere straf dan gevangenisstraf van vier jaren is gesteld, niettemin van zodanige aard is, dat het mogelijk moet zijn ook degene, tegen wie ernstige verdenking bestaat, dat hij dit misdrijf heeft gepleegd, in voorlopige hechtenis te stellen, indien aan de overige voorwaarden van artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering is voldaan.

Over het wezen van de preventieve hechtenis en haar functie in het geheel der strafrechtspleging kan verschillend worden gedacht. Ook ten aanzien van het geldende recht snijdt de tekst van artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering niet iedere discussie over deze punten af. Doch onafhankelijk van de beantwoording van deze theoretische vraag naar de *doeleinden* van de preventieve hechtenis, staat volgens het geldende recht in ieder geval vast, dat zij alleen kan worden toegepast, indien aan de *voorwaarden* van artikel 64 van het Wetboek van Strafvordering is voldaan.

Ook van andere zijde dan van de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht is wel opgemerkt, dat in de praktijk niet in alle gevallen, waarin een bevel tot voorlopige hechtenis wordt gegeven, de noodzaak tot toepassing van deze ingrijpende dwangmaatregel duidelijk is. Intussen komt de beslissing in dezen voor rekening van de onafhankelijke rechter, terwijl de preventief gedetineerde verdachte, die meent, dat de ten aanzien van hem genomen beslissing niet met de nodige ernst onder de ogen is gezien, een rechtsmiddel tegen deze beslissing openstaat.

Terecht heeft de commissie er de aandacht op gevestigd, dat de huizen van bewaring de laatste jaren overbezet zijn. Inderdaad zal ook met deze omstandigheid rekening moeten worden gehouden bij de beantwoording van de vraag, of in een bepaald geval toepassing van voorlopige hechtenis noodzakelijk moet worden geacht.

De Minister van Justitie,

H. MULDERIJE.